

Присвячується 25-й річниці незалежності України

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

ХАРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ФІНАНСІВ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ФІНАНСІВ ТА МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ
ДЕРЖФІНМОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ У СХІДНОМУ РЕГІОНІ

V Всеукраїнська
науково-практична конференція

**«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ»**

Збірник матеріалів

8-9 грудня 2016 р.

Харків, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

УДК 336
ББК 65.26я4
С 56

Рекомендовано до видання Вченою радою фінансового факультету
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця (протокол № 4 від 25.11.2016 р.)

Редакційна колегія збірника (оргокомітет конференції):

Пономаренко В. С.	д. е. н., проф., ректор ХНЕУ ім. С. Кузнеця (голова оргкомітету);
Внукова Н. М.	д. е. н., проф., зав. кафедри управління фінансовими послугами ХНЕУ ім. С. Кузнеця (заступник голови);
Журавльова І. В.	к. е. н., проф., зав. кафедри фінансів ХНЕУ ім. С. Кузнеця;
Ковальов Є. В.	д. е. н., проф., зав. кафедри економіки і фінансів ХНУВС;
Колодізев О. М.	д. е. н., проф., зав. кафедри банківської справи ХНЕУ ім. С. Кузнеця;
Найденко О. Є.	к. е. н., доц., зав. кафедри оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця
Проноза П. В.	д. е. н., проф., декан фінансового факультету ХНЕУ ім. С. Кузнеця;
Сердюков К. Г.	к. е. н., доц., директор Харківського інституту фінансів УДУФМТ;
Тарасенко В. В.	завідувач навчально-методичного відділу Держфінмоніторингу України у Східному регіоні;
Успенко В. І.	к. т. н., проф., завідувач кафедри фінансів та кредиту ХНУБА;
Андрійченко Ж. О.	к. е. н., доцент кафедри управління фінансовими послугами ХНЕУ ім. С. Кузнеця (відповідальний секретар).

Сучасні проблеми фінансового моніторингу: Збірник матеріалів V Все-
української науково-практичної конференції (8-9 грудня 2016 р.). – Х.:
ХНЕУ ім. С. Кузнеця, ТО Ексклюзив, 2016. – 236 с.

ISBN 978-617-7204-47-2

У збірнику за матеріалами конференції представлені оригінальні авторські бачення вирішення сучасних проблем фінансового моніторингу.

Видання призначене для фахівців органів державного контролю, викладачів, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів.

ББК 65.26я4

ISBN 978-617-7204-47-2

© Колектив авторів, 2016
© ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

ніторингу / В.П. Братюк, Х.М. Ковач // Молодий вчений. – 2015. – №1. – С. 56-59.

3. Звіт Державної служби фінансового моніторингу України за 2015 рік [Електронний ресурс] // Державна служба фінансового моніторингу України: офіційний веб-сайт. – Режим доступу: [http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2016/20160415/zvit_2015%20\(2\).pdf](http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2016/20160415/zvit_2015%20(2).pdf).

4. Розвиток системи управління ризиками ринків фінансових послуг : монографія / Внукова Н.М., Андрійченко Ж.О., Ачкасова С.А. [та ін.] ; за заг. ред. проф. Н.М. Внукової. – Харків : Ексклюзив, 2013. – 190 с.

5. Синяньський С. О. Удосконалення національної системи протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, в умовах посилення інтеграційних процесів: автореф. дис... канд. екон. наук: спец. 08.05.01 / С. О. Синяньський. – К., 2005. – 20 с.

6. Смагло О.В. Оцінка ризику легалізації злочинних доходів суб'єктів первинного фінансового моніторингу / О. В. Смагло // Вісник ЖДТУ. – 2015. – №4. – С. 201-212.

7. Фильчакова Н. Ю. развитие инструментов финансового мониторинга в процессах легализации доходов, полученных преступным путем: автореф. дис... канд. екон. наук: спец. 08.00.10 / Н. Ю. Фильчакова. – Ростов-на-Дону, 2015. – 26 с.

8. FATF Guidance on the Risk-Based Approach to Combating Money Laundering and Terrorist Financing - High Level Principles and Procedures [Electronic resource] / FATF: official web-site. – Mode of excess: <http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/High%20Level%20Principles%20and%20Procedures.pdf>

9. The risk-based approach to AML/CTF [Electronic resource]. – Mode of excess: <http://www.int-comp.com/members/attachments/Mal-module4.pdf>.

UDC 336.1

THE NATIONAL RISK ASSESSMENT IN FINANCIAL MONITORING OF UKRAINE

Ostapenko Viktoriia

Risk is an integral part of the financial services functioning. The risk management decisions depend on a significant number of factors and actions of contractors that are difficult to predict accurately and completely. Uncertainties, or probabilistic processes, that caused severity accurate prediction of the course of events in the future, are usually the risk characteristics as any activity.

In modern conditions financial monitoring is an effective tool for implementing the financial policy that allows the state to regulate not only the processes of anti-money laundering (AML), but also to macroeconomic synergistic effect on the overall economy in the area of state regulation of

investment attractiveness, transparency [1].

The risk-based approach at the national level means allocating sufficient resources to the development of specific parts of the AML and terrorist financing.

The National Risk Assessment System measures undertaken to determine (identify) risks (threats) legalization (laundering) of proceeds from crime and terrorist financing, analysis, evaluation and development of measures to prevent and/or reduce the negative effects [5].

The National Risk Assessment carried out according to the method Subjects of financial monitoring prepared and approved by the Ministry of Finance in accordance with the Recommendations of the Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF), taking into account international experience and suggestions of experts from international organizations and should include analytical and mathematical components.

The National Risk Assessment is envisaged by the Law of Ukraine "On prevention of legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing and the financing of proliferation of weapons of mass destruction" [7] and a joint Cabinet of Ministers of Ukraine and the National Bank of Ukraine "On approval of the national risk assessment in prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime and terrorist financing and the publication of its results" [8].

A national risk assessment system includes prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime and terrorist financing, including law enforcement and the judicial system, the activity of the authorized body, the financial sector supervisory activities of state financial monitoring and independent professional activity.

The approach is based on risk assessment, should help to subjects of financial monitoring to effectively manage the potential risks related to money laundering or terrorist financing [11].

Customer risk assessment is implemented by the geographical location of the state registration of the client or agency through which it transmits (receipt) of assets, type of client, type of goods and services that the client receives from the entity of initial financial monitoring [5].

Risk assessment is implemented on clients, who provided financial or other services and / or establishing the business (contractual) relations with the requirements and recommendations for risk management, that is identified and provided relevant entities of state financial monitoring in accordance with the law, government regulation and supervision of the relevant entities. Also, the criteria for risk financial transactions that could be

at risk of legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing and the financing of proliferation of weapons of mass destruction.

Subjects of financial monitoring alone may define additional criteria for risk financial transactions with the requirements and recommendations designated by the State Financial Monitoring, which performs state regulation and supervision of the relevant subject.

References:

1. Андрійченко Ж. О. Аналіз сучасних підходів до визначення терміну «фінансовий моніторинг» / Ж. О. Андрійченко, В. А. Гужева // Харків, 02.06.2011 р. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми фінансового моніторингу». – С. 18-20.

2. Андрійченко Ж. О. Міжнародні рекомендації з національної оцінки ризиків у сфері ПВД/ФТ / Ж. О. Андрійченко // Сучасні проблеми фінансового моніторингу: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції (4-5 квітня 2013 р.) – Ірпінь : Видавництво Національного університету ДПС України, 2013. – С. 13-18.

3. Андрійченко Ж. О. Місце фінансового моніторингу в системі управління ризиками ринків фінансових послуг / Ж. О. Андрійченко // Сучасні проблеми фінансового моніторингу : збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 10 квітня 2015 р.). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, ТО Ексклюзив, 2015. – С. 19-21.

4. Внукова Н. М. Фінансовий моніторинг : навч. посібник / Н. М. Внукова, Ж.О. Андрійченко. – Харків: Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2013. – 242 с.

5. Звіт про проведення національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму. – Режим доступу: http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2016/20161013/zvit.pdf

6. Посібник з питань підходу, заснованому на оцінці ризику, в боротьбі з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=74295>

7. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 14.10.2014 № 1702-VII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>.

8. Про затвердження Порядку проведення національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму і оприлюднення її результатів : затверджено КМУ та НБУ від 16.09.2015 № 717. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/717-2015-%D0%BF>

9. Реформування ринків фінансових послуг в умовах інтеграції до європейського фінансового простору : монографія / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко, С. А. Ачкасова [та ін.]; за заг. ред. проф. Н. М. Внукової. – Харків: Ексклюзив, 2016. – 166 с.

10. Розвиток системи управління ризиками ринків фінансових послуг : монографія / Н. М. Внукова, Ж. О. Андрійченко, С. А. Ачкасова [та ін.]; за заг. ред. проф. Н. М. Внукової. – Харків : Ексклюзив . – 2013. –190 с.

11. Сорок Рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) : Міжнародний документ, затверджений КМУ від 25.09.2003. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/835_001.

УДК 336.64

АДАПТАЦІЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА ДО УМОВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК ОДНЕ З ПРІОРИТЕТНИХ ЗАВДАНЬ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

Плахотна Н. В.

Завданнями антикризового управління традиційно вважаються попередження, відвертання, подолання та мінімізація наслідків кризи. Однак нами було виявлено, що в контексті визначення завдань антикризового управління у економічній літературі не було відображено питання щодо поведінки суб'єкта підприємництва в тому разі, коли на мікрорівні подолати кризу неможливо. Вітчизняним суб'єктам підприємництва характерне функціонування в умовах постійної дії загальноекономічних кризових явищ, які окрема господарююча одиниця подолати неспроможна, а отже її антикризове управління повинно ґрунтуватись на пошуку інструментів, що уможливають пристосування, або адаптацію, такої господарюючої одиниці до негативних впливів зовнішнього середовища.

Таким чином, розглядаючи антикризове управління як систему, що сприяє адаптації суб'єктів підприємництва до несприятливих умов зовнішнього середовища, необхідно встановити власне сутність поняття «адаптація суб'єкта підприємництва».

Капітанець Ю. О. [1, с. 11] визначає адаптацію як форму розвитку підприємства, що характеризується швидким реагуванням і гнучким пристосуванням внутрішніх можливостей підприємства до майбутніх змін зовнішнього середовища його функціонування.

Куліков П. М. [2, с. 56, 58] вважає, що адаптація в загальному розумінні є процесом пристосування системи до умов мінливості середовища. Адаптація передбачає здійснення мобілізаційних заходів на підприємстві, що проявляються, наприклад, в діях управлінського складу суб'єкта господарювання в ході здійснення впливу на ресурси адаптації. Адаптація є притаманним підприємству процесом, який супроводжує весь його жит-

Маковоз О. С. Роль правоохоронних органів у забезпеченні економічної безпеки України	95
Максімова М. В. Моніторинг як складова державного регулювання банківської діяльності	97
Малишко Ю. М., Терех А. А. Співвідношення функцій податків та підвищення ефективності фіскальної функції	100
Матросова Л. М. Фінансова безпека держави як запорука сталого розвитку економіки України	103
Меренкова Л. О. Вплив державного боргу на фінансову безпеку України в контексті розвитку міжнародного співробітництва	105
Павлова А. П., Назаренко А. В. Особенности функционирования налоговой системы Украины в контексте обеспечения национальной безопасности Украины	109
Найденко О. Є. Податкові аспекти економічної безпеки України	111
Огородня Є. М. Особливості проведення фінансового моніторингу Національним банком України	113
Opeshko Nataliya. The risk-based approach to anti-money laundering at insurance market	115
Ostapenko viktoriia. The national risk assessment in financial monitoring Of Ukraine	119
Плахотна Н. В. Адаптація суб'єктів підприємництва до умов зовнішнього середовища як одне з пріоритетних завдань антикризового управління	122
Приказюк Н. В. Інституційне забезпечення боротьби з шахрайством у страховій системі: зарубіжний досвід	124
Садиков М. А., Воронкова А. А, Коломієць Н. О. Управління інвестиційним ризиком	126
Самарічева Т. А. Додана вартість як показник фінансової безпеки молокопереробних підприємств	129
Семенчук І. А. Нові технології в страхуванні	131
Синегубов О. В. Аналіз інвестиційного клімату в Україні	134
Смоляк В. А., Плахотя А. А. Запровадження вимог FATF у законодавство України	137

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

V Всеукраїнська
науково-практична конференція
(8-9 грудня 2016 р.)

Збірник матеріалів

Матеріали подано в авторській редакції.
Стиль та орфографія збережені.
Відповідальність за достовірність фактів, дат, назв, імен, прізвищ,
цифрових даних, посилань на літературу тощо несуть автори.

Видання здійснено за кошти учасників конференції

Відповідальний за випуск – **Смоляк В. А.**

Комп'ютерна верстка та дизайн обкладинки – **Смоляк В. А.**

Підп. до друку 28.11.2016 р. Зам. № 3842
Папір офсетний
Гарнітура Calibri, Cambria
Обл.-вид. арк. 13,5

Формат 60x84/16
Друк різнографічний
Ум.-друк. арк. 13,75
Наклад 300 прим.

**Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця,**

Адреса: пр. Науки, 9а, м. Харків, 61166,
тел. +380 (57) 702-18-36, ufp2007@meta.ua

Видано та надруковано:

Товариство з обмеженою відповідальністю «ТО Ексклюзив»
тел. +380 (57) 755-74-58, exkluz@ukr.net
Свідоцтво ДК №347 від 28.02.2001 р.